

حىكايەتى پياوھەكانى دەسەلات

ئەكرەم عەنەبى

جاران كە ھېشتا دەسەلاتى كوردى تەنەنگەكانى بە رووى جەماوەر و گەلدا بەرز نەكر دېوۋوھ و بەرزەۋەندىيەكانى نەكەوتبۇونە خەتەرەھ، جاران كە ھەموومان چاۋپۇشيمان لە ھەموو شتە دەكر دې خاترى بەرزەۋەندىيە بالاكانى گەلە ستەمدىدەكەمان، جاران كە گورگەكانى جنوب و بىابان ترسيان لە دلماندا لە ھەر جۇرە ھەز و ناۋاتىكى خۇمان گەورە تر بوو . ھەرچەندە ئىستاش وايە - ، جاران كە دەستى سوری عەرەبەكان لە ھەرشتە ترسناكتر بوو كەسمان نەماندەزانى كى دلسۆزى دەسەلات و كى دلسۆزى مىللەت و جەماوەرە، بەلام پاش رەۋىنەۋەى ئەو ترسە . ئەگەر كاتىش بىت . ئىدى شەرەكانى ناوخۇ، وردتر شەرە جوانەكانى ناوخۇ لەسەر دلسۆزى و دلسوتان بۇ مىللەت و جەماوەر دەستى پىكر، لەم شەرى دەسەلات و مىللەتەدا لەسەر خزمەتكردنى خەلكى دلسۆزى بەشەرەفى رۇزگارە سەختەكانى خەبات ھەر جۇرە پشتگىرىكردنىك لە دەسەلات، يان لە گىلىيەۋەيە، يان لە بەرزەۋەندىيەۋەيە، ھەر جۇرە پشتكردنە مىللەتتىكىش دوارۇزىكى سەخت بۇ خودى دەسەلات و مىللەت . تەنەت ئەو پياۋانەشى كە پىشتى مىللەت بەردەدەن . دەھىتتە و دەمانخاتەۋە نىۋ قورگى ئەۋە گورگە خويىنخورانەى كە سالانىك بوو مەچەكەيان بە خويىنى ئىمە سور بوو، ئىستاكەش بە خەيالى خويىنى ئىمەى كوردەۋە و بە خەيالى ئەنفاكردنى كچەكانەۋە لۇزيان لە لى بىابانى بۇنى خويىنى كوردلپھاتوو، جەستەى كورد لپھاتوو، تەنەت كچىنى بەناھەق براوى كچى كورد لپھاتوو دەخىتىن.

پاش نارەزايى و خۇپپىشاندانەكانى گەنجان و تەنەت . جەماوەرى . شەرەكانى كوردستان لە دژى نەبوونى خزمەتگوزارى و خەمساردىيە دەسەلاتى كوردى لە بەرامبەر خەمى ھاۋولاتيان و گەندەلیدا و لە دوايىن بەرنامەدا بەرنامەى (بەرنامە) كە لە ھەردوو شاشەى (خاك و كوردسات) ھەۋە پىشان درا، ھىرشىكى زۆرى ئاشكرا و ئاشكراى كرده سەر جەماوەر و گەنجان و لە چەندىن بۇنە و دىمەندا بە ئاشكرا كۆمەلى قسەى سەير و سەمەردى بەرامبەر خەلك و مىللەتە ستەمدىدەكەى خۇيان كرى، ھەروەك ئەۋەى ئەوان لە دۇلىك و مىللەتتىش لە دۇلىكى تر بىت، دروست ۋەك ئەۋەى ئەوان لە ۋلاتىكى تر بن و ئىمەش لە ۋلاتىكدا بژىن ھىچ گىرقتىكى نەبىت.

كى دەيزانى ئەو ھەموو قسەخۇشانەى جاران كە ھەموو خەمىان گەياندنى قوربەسەرى و نەھاتىيەكانى مىللەت بوو!! لە ئانوساتىكدا ئاۋا لىمان ھەلگەرپىنەۋە و بىنە پياۋى دەسەلات و بە ھەموو شىۋەيەك بەرگرى لە رەش و سىي دەسەلات بكەن، ئاخىر لە ھەر كىشەيەكدا بەچاۋدادانەۋەى ھەرچى كراۋە . كە خۇيان چاك دەزانن زۆر كەم كراۋە . ئەبىتە مايەى بى منەتبۇونى مىللەت لەو شتانەى كە كراۋە و كە نەكراۋە و كە بىرپارىش نىيە بگرىن.

ئەم ھەلۋىستانەى ستافى بەرنامەى (بەرنامە) لە بەرامبەر راپەرىنى گەنجانى كوردستاندا دژى دەسەلات و دژى خەمساردىيە ئەوان لە حىكايەتى ئەو پياۋانەى دەسەلات دەچى كە لە كاتى ئاسايىدا روۋيەكى ترى دەسەلات بە جەماوەر پىشان دەدەن ، ھەمىشە و بە ھەموو زامانىك ھەۋلى رتوشكردنى ئاشىرىنىيەكانى دەسەلات دەدەن و لە برى قسەى جدى، بە پىكەننىن دلخۇشمان دەكەن و خۇيان بە بەردى گەل دەزانن، بەلام لە ساتە يەكلاكەرەۋەكاندا ئىدى ناچار دەبن بچنەۋە سەنگەرەكانى دەسەلات و لەۋۋوۋە و بە شىۋەى جىاۋاز تەقە لە تورەيىيەكانى گەنجان دەكەن، ئەگەر نا ناكرى لە ماۋەيەكى زۆر كەمدا تەۋاۋى رەخنەكانى جاران بىنە ستايش و پياھەلدان و پىشتىگرىيەكانىش لە جەماوەر و مىللەت لەپەر بىنە كەفى سەر دەريا.

لە راستىدا ستافى بەرنامەى (بەرنامە) لە يەكەم دەرفەتدا نەيتوانى بۇ ماۋەيەكى پىۋىست پىشتى مىللەت بگرىت و تەنيا نەخىرىكى جدىانە بۇ تەقەكردنەكانى دەسەلات بكات، ئەوان كە ھەمىشە دىمەنىكى زىندانىان پىشان دەدا لە خەمى دەستگىر كراۋەكان تىنەگەشتن، ياخود نەيانۋىست تىيگەن و تەنيا وىنەيەكى دايكىكى دەستگىر كراۋەكانىان نەمايش نەكرد.